

der gøres en saadan Forskel paa den Mening, man har som Privatmand, og den, man har som Politiker, maa der derved komme — hvad skal jeg kalde det? — en Splittelse ind i ens hele Stilling, i alt Fald offentlige Stilling. Jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem vilde have sine Ord forstaaede saa stærkt, som han sagde dem. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem virkelig er en saa skrap Modstander af denne Sag. Noget kunde tyde paa, at han ikke er det. Ganske vist, det ærede Medlem taler stadig som et Orakel, det kan jeg ikke komme fra. Det ærede Medlem har gjort det hele Tiden i denne Sag, og det er ogsaa fristende. Det ærede Medlem vil have sine Ord dels fortolkede, dels forstaaede, dels misforstaaede, men de ere altid af den Natur, at man maa lytte til dem og se at faa Oraklet til at tale en Gang til for at forklare, hvad han har ment med sin foregaaende Udtalelse. Nu vil jeg ikke sige, at det ærede Medlems Udtalelser i Dag vare saa klare, som man kunde ønske. Det ærede Medlem sagde, at han har en god Villie til at enes med andre i det kommende Fællesudvalg. Derom tvivler jeg ikke, men som Sagen staar, vilde det være yderst oplysende, om det ærede Medlem vilde bryde den diplomatiske Tavshed, i hvilken han hyller sig, og sige, hvad det egentlig er for Punkter, paa hvilke han mener, at han kan imødekomme Folkevillien, og paa hvilke Punkter han ikke kan det. Jeg tror, at i det større Diplomati, det udenrigske, er den gamle Lære om Tavsheden egentlig forladt. Siden Bismarcks Dage har man set selv store Statsmænd, Rigskanslere og Konseilspræsidenter forlade det Standpunkt at bruge Ordene til at skjule deres Tanker og i Stedet for sige rent ud, hvad de mene. Gud ved, om det ikke i et lille Samfund som vort, i et Parlament som vort, der forholder sig til de store Parlamenter omtrent som et Sogneraad til Rigsdagen, kunde gaa an at følge den mere europæiske Sædvane og rent ud sige, hvad man mener om den foreliggende Sag. Desværre gaar Regeringen ikke forud som Fører paa denne Bane. Man kan ikke sige, at den højtærede Konseilspræsident udmærker sig ved stor Klarhed. Han udmærkede sig i hvert Fald ikke derved forleden, da vi forhandlede om Grundlovsændringen. Det ærede Medlem, som i saa mange Henseender er en Fører for det konservative Parti her i Landet, vilde maaske paa dette Punkt kunne hidføre bedre og klarere Tilstande, end vi i Øje-

blikket have. Jeg tror, at det ærede Medlem dermed ogsaa vilde gøre Landet en Tjeneste, thi det er urimeligt i et Land, hvor man har almindelig Valgret, at ikke saa godt som alting forhandles offentligt, at man ikke spiller med Kortene paa Bordet. Der er dog egentlig ikke noget at skjule. Dette er ikke ment som en Beskyldning mod det ærede Medlem for at være mere tavs end andre. Der er her i Landet en almindelig Ulyst til at tale rent ud af Posen fra de Partiers Side, som have den egentlige Indflydelse, baade Regeringspartiet og de konservative; men hvis det ærede Medlem brød denne Tavshed, hvis han pludselig skar som et Lyn gennem den mørke Himmel, vilde det ganske sikkert føles som en Befrielse fra den noget lumre Tilstand, i hvilken vi for Tiden befinde os.

Tolderlund: Det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Brandes) har nu for anden Gang sagt, at jeg som den, der under den valgte Ordførers Sygdom var traadt i hans Sted, forrige Aar skulde have udtalt, at videre Forhandling om denne Sag vilde være tidsspildende. Ja, ligesom det ærede Medlem for et Øjeblik siden udtalte, at det er uheldigt ikke at tale aabent, rent og klart, saaledes finder ogsaa jeg, at det er uheldigt, naar man Gang efter Gang skal gentage, hvad der allerede er sagt. Jeg gjorde i Fjor i Oktober Maaned, da jeg var Ordfører for Sagen, opmærksom paa, at den allerede i Januar 1904 og senere i Oktober var behandlet med al mulig Udførlighed af det Parti, hvortil jeg hører, og jeg fandt det derfor tidsspildende at komme ind paa en Gentagelse af, hvad der tidligere var sagt. Og der var en særlig Grund hertil, nemlig den, at uagtet Lovforslaget gik herfra den 1. April 1905 efter at have passeret gennem alle Stadier, og efter at enhver havde taget Stilling til det, fremkom det paa ny her i Tinget i Oktober 1905, saaledes som det var vedtaget i Folketinget. Altsaa da der intet som helst Hensyn var taget til den Stilling, Højre havde taget ved den foregaaende Forhandling, fandt jeg, det vilde være temmelig unødigt og ogsaa tidsspildende at gaa ind paa en Sag, som allerede tidligere var afgjort. Det var Grunden til, at jeg ikke udtalte mig nærmere om den.

Frijs-Frijsenborg: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg vil gøre til det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds